

Lærervejledning

- den digitale kildekasse om slaget på Fælled

Om materialet

Den digitale kildekasse om slaget på Fælled er udviklet til historieundervisningen i gymnasiet og HF, og kan med fordel læses sammen med materialet "Der var engang en historie ...", som er en generel indføring i historiefaget og i kildekritik. Der er dog også rig mulighed for at arbejde med kildekassen i folkeskolens historieundervisning eller i seminarieundervisningen i linjefaget historie.

Kildekassen består af 17 forskellige kilder, der på hver deres måde beretter om begivenhederne på Nørre Fælled den 5. maj 1872, som i eftertiden er blevet kendt som *slaget på Fælled*. Om end temaet for kilderne er det samme, så er kilderne derudover vidt forskellige. Det gælder bl.a. deres ophavssituation, herunder spørgsmål om afsender- og modtagerforhold, datering, genre og kildernes eventuelle tendens og/eller afhængighed. Denne variation blandt kilder, der indholdsmæssigt behandler det samme emne, er bevidst tilstræbt for at tilbyde eleverne mulighed for at navigere rundt i et autentisk, historisk kildemateriale vha. kildekritiske overvejelser. Kildekassen kombinerer hermed historisk metode med praktiske øvelser om en konkret, historisk begivenhed.

Materialets overordnede mål er dels at give eleverne en metodisk erfaring og færdighed, og dels at give eleverne indsigt i en central begivenhed i Danmarkshistorien.

Materialet består af 17 kilder. Hver kilde er forsynet med en kort præsentation, hvori kildens afsender, genre, datering og historiske kontekst er beskrevet. Desuden anvises nogle fokuspunkter til læsningen af kilden, der kan bidrage til at fastholde og konkretisere et kildekritisk læsefokus undervejs. Intentionen med præsentationen er således at klæde eleverne på til at foretage en reflekteret læsning af kilden. Kilderne foreligger alle i en renskrevet form men med et bevaret originalsprog. Hvor det har været muligt, er originalkilden også scannet ind. Disse tiltag er gjort for at give eleverne et autentisk indtryk af den historiske kilde. Derudover indeholder materialet en kort introduktion til den historiske kontekst, hvori slaget på Fælled fandt sted. Vi anbefaler at indlede med at læse denne tekst for at give eleverne en overordnet forståelse af begivenhedens historiske rammer. Hermed får eleverne også lettere ved at sætte kildernes form og indhold ind i en historisk kontekst.

Arbejdsformer/arbejdsspørgsmål til materialet

Materialet lægger op til en bred tematisk og metodisk behandling af slaget på Fælleden. Her kan man f.eks. arbejde ud fra spørgsmål som:

- Hvad skete der egentlig på Fælleden søndagen 5. maj 1872?
- Hvorfor har begivenhederne fået navnet "Slaget på Fælleden"? Herunder; synes eleverne, at betegnelsen er historisk retvisende?
- Hvilke kilder og kildetyper til slaget på Fælleden kan man betegne som hhv. mere eller mindre troværdige/utroværdige?

Der er dog også muligt at arbejde mere snævert med udvalgte kilder i kildekassen. Her kan man f.eks. arbejde ud fra en biografisk vinkel og undersøge udviklingen i Louis Pios beretninger om slaget på Fælleden. Man kan også arbejde med et specifikt genrefokus på f.eks. erindringskilderne, og undersøge genrens karakteristika, herunder kildetypens styrker og svagheder samt variationen indenfor genren. Det er muligt at arbejde med hver enkelt kilde som selvstændig enhed, hvis man f.eks. har brug for en kilde til at illustrere en afgrænset pointe om betydningen af første- og andenhåndsvidner, tendens eller datering. Materialet kan også give eleverne et indblik i, hvordan historiske fagtekster bliver til vha. de to tekstuddrag fra historikerne Jens Engberg og Bent Ega Kristensen. Da Engbergs og Egaas tekster bygger på nogle af de andre kilder fra kildekassen, kan eleverne få til opgave at lokalisere de kilder, som historikerne bygger deres fremstillinger på. Efterfølgende kan klassen diskutere, om de er enige i historikernes fremstilling og tolkningen af kilderne. Endelig kan læreren i forhold til eksamen vælge at inddrage 2/3-dele af kilderne i undervisningen og gemme den sidste 1/3-del til eksamen.

Materialet i forhold til Historie A – STX/HF

Materialet giver mulighed for at arbejde med nedenstående mål og kerneområder fra gymnasiefagets fagbeskrivelse af historie:

Materialet kan i forhold til gymnasiefagets "**Identitet og formål**" give eleverne:

- indblik i arbejdet med og tolkningen af de spor, den historiske proces har efterladt sig og hvordan tolkninger af historien bliver brugt
- viden og indsigt i en central begivenhed i Danmarks historie
- redskaber til at vurdere forskelligartet historisk materiale
- opøvelse i kritisk-analytiske og kreative evner

Materialet kan i forhold til gymnasiefagets "**Faglige mål**" og "**Kernestof**" bidrage til:

- at eleverne kan formulere historiske problemstillinger, og relatere disse til deres egen tid
- at eleverne kan bearbejde forskelligartet historisk materiale og forhold sig metodisk-kritisk til eksempler på brug af historien
- at eleverne kan demonstrere viden om fagets identitet og metoder
- at give eleverne indsigt i perioden 1776-1914
- at give eleverne indsigt i revolutioner og menneskerettigheder
- at give eleverne indsigt i dansk demokrati
- at give eleverne indsigt i industrialisering

Materialet kan i forhold til gymnasiefagets "**Didaktiske principper**" bidrage til undervisningen ved at tilbyde et forløb, der kan relateres til elevernes egen samtid. Eleverne er sandsynligvis fra deres hverdag bekendt med arbejdskampe i form af demonstrationer, strejker, lockouter og i form af 1.maj-arrangementer i Fælledparken. Forløbet om slaget på Fælleden rummer endvidere mulighed for en perspektivering til en større europæisk historie. Slaget på Fælleden må nemlig dels forstås i lyset af den internationale arbejderbevægelses historie, og dels i lyset af den franske Pariserkommune i 1871. Desuden kan materialet i forhold til "**Prøveformen**" give eleverne erfaring med den arbejdsform og omgang med forskelligartet historisk materiale, som de til eksamen bliver prøvet i.

Endelig rummer materialet også et dannende og studieforberedende formål. Ved at eleverne arbejder selvstændigt med kilderne, opøves de i at tænke analytisk og kritisk, og kan bevæge sig fra at være passive historiekonsumenter til at være mere bevidste og aktive historiebrugere. Sidst, men ikke mindst, kan eleverne få et indblik i, hvordan man arbejder med universitetsfaget historie. Materialet er nemlig en didaktisk tilpasning af arbejdsformen i historie-metodeundervisningen på universitetsfaget historie og et forenklet udtryk for, hvordan en uddannet faghistoriker arbejder med og reflekterer over sit kildemateriale.

Velkommen til og god fornøjelse med den digitale kildekasse om slaget på Fælleden